

วันที่ ๑๓/๑๒ ค.ศ. ๕.
วันที่ ๒๒๐๓๒๓๓๓๓ ๕.๐๕

ที่ นร ๐๐๐๔/๒๕๐๓

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท.๑๐๑๐๐

5/11 นร. ๕๕๕
๒๒๐๓๒๓๓๓๓
๑๕.๓๕ น.

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓

เรื่อง นโยบายการบริหารงานและแบ่งประเภทรัฐวิสาหกิจ และมาตรการ เพื่อให้การดำเนินงาน
ของรัฐวิสาหกิจบรรลุเป้าหมาย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๔ (พ.ศ. ๕๕) - สิ่งส่งมาด้วย
๑๐ (พ.ศ. ๕๕)
๑๒๐๓๒๓๓๓๓
mm

๑. ภาพถ่ายบันทึกของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓
๒. บันทึกความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดิน จำนวน ๘๐ ชุด

๕๖๐
๑๑๑
๑๑.๑๑.๑๑
๑๑๑

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้เสนอ
ผลการพิจารณา เรื่อง นโยบายการบริหารงานและแบ่งประเภทรัฐวิสาหกิจ และมาตรการ เพื่อให้การ
ดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจบรรลุเป้าหมาย มาเพื่อ อาทนาย นายกรัฐมนตรี พิจารณา รายละเอียด
ปรากฏตามภาพถ่ายบันทึกความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ ที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำเสนอ อาทนาย นายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้ว
มีบัญชาให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการตามบัญชาต่อไป.

เสนอ ท่าน นาย
เลขาธิการสภาฯ
นาย

ขอแสดงความนับถือ

พลเรือตรี

(ประกอบ วัฒนศัพท์)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กองงานคณะที่ปรึกษาและกรรมการ

โทร. ๒๕๕๕๕๕๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองงานพิเศษบริหารและกรรมการ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ที่ ๔๕ ๐๑๐๔/ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง นโยบายการบริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ และมาตรการเพื่อในการดำเนินงาน

ของรัฐบาลกิจบรรลุเป้าหมาย

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้เสนอผลการพิจารณาเรื่อง นโยบายการบริหารงานและแบ่งประเภทรัฐวิสาหกิจ และมาตรการเพื่อให้การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจบรรลุเป้าหมายมา โดยสรุปว่า ได้พิจารณาถึงการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจโดยส่วนรวมแล้วพบว่า หากมีการจำแนกนโยบายของรัฐต่อรัฐวิสาหกิจโดยคำนึงถึงการแบ่งประเภทของรัฐวิสาหกิจแล้ว จะทำให้นโยบายมีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น เครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการควบคุมการบริหารงานในบรรลุเป้าหมายก็คือการจัดทำแผนวิสาหกิจ และ แผนปฏิบัติ ประจำปี เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโดยจะลองเสนอให้กระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นรอบก่อน โดยเสนอแนวทางซึ่งควรกำหนดเป็น ๒ ประการ ดังนี้

๖. ในกระทรวงเจ้าสังกัดรับทราบขอเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานและ
แบ่งประเภทรัฐวิสาหกิจโดยเน้น เรื่องการจำแนกประเภทและวางนโยบายของรัฐวิสาหกิจแต่ละประเภท
เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายดำเนินงาน และเป็นหลักในการวินิจฉัยปัญหาของรัฐวิสาหกิจ
ในโอกาสต่อไป

๒. ให้กระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาสั่งการให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการหาข้อค้นพบให้การจัดทำแผนวิสาหกิจ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน และการศึกษา
และประเมินผลประสิทธิภาพการทำงาน

รายละเอียดปรากฏตามบันทึกความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ ที่ได้นำมาทราบแล้ว
นายพร ธรรม

ประธานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ ได้ขอประธานกรรมาธิการฯ เพื่อขอได้โปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงขอประทานเสนอฯ เพื่อโปรดพิจารณา.

๒๐๑๕๐๓๕ ๒๒๖๖๖๖

(ନିମ୍ନ) ଶ୍ରୀମତୀ. ମାଧବୀ

(ประกอบ วรรณคดี)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง

ปัจจุบันการดำเนินงาน เลขานุการนายก อบจ.นล

100. *Agave*

W.S.W.

50 N.W. 1/4 W

บันทึกข้อความ

3023 กอ

13 ม.ค. 2527

13.45

7/1

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ที่ พร. 130/2527

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2527

เรื่อง นโยบายการบริหารงานและแบ่งประเภทรัฐวิสาหกิจ และมาตรการเพื่อให้การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจบรรลุ-

เป้าหมาย

กองงานคณะปฏิรูปการปกครอง

รับ 532

ลงวันที่ 13 ก.พ. 27

กรมเรียน พลเอก นายกรัฐมนตรี

ตามที่รัฐบาล ได้แถลงนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจต่อรัฐสภา และต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรี

เกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มเติม นั้น คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงรัฐวิสาหกิจของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและ

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้พิจารณาถึงการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจโดยส่วนรวมแล้วพบว่าหากมีการจำแนก

นโยบายของรัฐวิสาหกิจ โดยคำนึงถึงการแบ่งประเภทของรัฐวิสาหกิจแล้ว ก็จะทำให้นโยบายมีความชัดเจนและ

เหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนั้นตามแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจในปัจจุบันที่ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้

กำหนดนโยบายเป็นส่วนรวม กระทรวงเจ้าสังกัดเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย และคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

ให้บรรลุเป้าหมายของกระทรวง เจ้าสังกัดต่อไปนั้น เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการควบคุมการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย

ก็คือการจัดทำแผนวิสาหกิจ (Corporate Plan) และแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) ประจำปีซึ่งแม้ว่าในขณะนี้

รัฐวิสาหกิจบางแห่งจะใช้อยู่บ้างแต่ก็ยังมีรัฐวิสาหกิจอีกหลายแห่งที่ยังมิได้นำเครื่องมือนี้มาใช้ จึงเห็นสมควรที่

จะเสนอแนะให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติงาน ประจำปีขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การกำหนด

เป้าหมายและนโยบายการบริหารงานทั้งระยะยาวและระยะปานกลางของรัฐวิสาหกิจ โดยจะต้องเสนอให้กระทรวง เจ้าสังกัด

พิจารณาและให้ความเห็นชอบก่อน

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ จึงใคร่ขอเสนอแนวทางดำเนินการซึ่งควรกำหนดเป็น 2 ประการ

ดังนี้

1. ให้กระทรวง เจ้าสังกัดรับทราบขอเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานและแบ่งประเภทรัฐวิสาหกิจ โดยเน้นเรื่องการจำแนกประเภทและวางนโยบายของรัฐวิสาหกิจแต่ละประเภท เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงาน และเป็นหลักในการวินิจฉัยปัญหาของรัฐวิสาหกิจในโอกาสต่อไป โดยจำแนกประเภทดังนี้

- 1.1 รัฐวิสาหกิจประเภทที่หารายได้ให้รัฐ
- 1.2 รัฐวิสาหกิจประเภทที่เป็นสาธารณูปโภคสาธารณูปการ
- 1.3 รัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกำหนดนโยบายพิเศษของรัฐ
- 1.4 รัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงของประเทศ

8/11

1.5 รัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งขึ้นหรือได้มาด้วยเหตุผลอื่น

2. ให้กระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาสั่งการให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามขั้นตอนให้มีการจัดทำแผนวิสาหกิจ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน และการติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ทั้งนี้ รายละเอียดได้ปรากฏในบันทึกความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ ซึ่งได้แนบกราบเรียนมาพร้อมนี้ด้วยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามความเห็น และขอเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ ต่อไป .

พล เอก

(ประจวบ สุนทรากร)

ประธานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ

และระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

7

9/11

บันทึก ความเห็นคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
เรื่อง นโยบายการบริหารงานและแบ่งประเภทรัฐวิสาหกิจ และมาตรการเพื่อให้การ
 ดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจบรรลุเป้าหมาย
ขอเท็จจริง

1. ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2526 และต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มเติม เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2526 นั้น คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงรัฐวิสาหกิจของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้พิจารณาถึงการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ โดยส่วนรวมแล้ว พบว่าหากมีการจำแนกนโยบายของรัฐต่อรัฐวิสาหกิจ โดยคำนึงถึงการแบ่งประเภทของรัฐวิสาหกิจแล้ว ก็จะทำให้นโยบายมีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงรัฐวิสาหกิจจึงได้ดำเนินการศึกษาในเรื่องนี้ ซึ่งมีผลการศึกษาโดยสรุปว่า เนื่องจากรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีลักษณะการดำเนินงานแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในการควบคุม ดูแล ติดตามและบริหารรัฐวิสาหกิจสามารถปฏิบัติงานและเข้าใจนโยบายของรัฐที่มีต่อรัฐวิสาหกิจได้อย่างชัดเจน จึงสมควรกำหนดให้มีนโยบายการบริหารงานเฉพาะประเภทของรัฐวิสาหกิจขึ้นไว้เพิ่มเติมจากนโยบายของรัฐต่อรัฐวิสาหกิจและนโยบายการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจโดยส่วนรวม

2. ตามแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจในปัจจุบัน ที่ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดนโยบายเป็นส่วนรวม กระทรวงเจ้าสังกัดเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย เพื่อเป็นการสนองนโยบาย และคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้รับไปดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของกระทรวงเจ้าสังกัดต่อไป นั้น ในการควบคุมการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายมีเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่ง ก็คือการจัดทำแผนวิสาหกิจ (Corporate Plan) และแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) ประจำปี ซึ่งแม้ว่าในขณะนี้รัฐวิสาหกิจบางแห่งจะใช้ปฏิบัติอยู่อย่างใดผล แต่ก็มีรัฐวิสาหกิจอีกหลายแห่งที่ยังมิได้นำเครื่องมือนี้มาใช้ คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงรัฐวิสาหกิจจึงเห็นสมควรที่จะเสนอแนะให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติงานประจำปีขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การกำหนดเป้าหมายและนโยบายการบริหารงานทั้งระยะยาวและระยะปานกลางของรัฐวิสาหกิจ โดยจะต้องเสนอให้กระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาและให้ความเห็นชอบก่อน ซึ่งขณะนี้ก็ได้มีการจัดฝึกอบรมเรื่องดังกล่าวให้พนักงานรัฐวิสาหกิจระดับสูงอยู่บ้างแล้ว เช่น ที่ศูนย์รัฐวิสาหกิจจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

10/11

3. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ได้เสนอรายงานสรุปผลการวิเคราะห์ฐานะการเงินและการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ 60 แห่ง โดยเสนอแนะมาตรการต่าง ๆ ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาของรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งได้มีความเห็นในเรื่องการบริหารงานบุคคลว่า เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลรัฐวิสาหกิจโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องบุคลากร จึงเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ พิจารณากำหนดหน่วยงานที่จะทำหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารบุคลากรของรัฐวิสาหกิจขึ้นให้ชัดเจน

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงรัฐวิสาหกิจได้ศึกษาข้อเสนอแนะของ สศช. แล้วเห็นว่ามาตรการต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหารัฐวิสาหกิจที่ สศช. เสนอนั้น เป็นเรื่องที่มีประโยชน์และบางส่วนก็ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ จึงเห็นควรที่จะให้รัฐวิสาหกิจและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับไว้พิจารณาดำเนินการต่อไป ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยุบเลิกหรือแปรสภาพของรัฐวิสาหกิจบางแห่งนั้น ก็ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ เพื่อพิจารณาเป็นราย ๆ ไปแล้ว

ความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวในการประชุมครั้งที่ 14/2526 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2526 และมีความเห็นดังนี้

1. โดยที่การศึกษาและประมวลแนวความคิดเชิงนโยบายของรัฐวิสาหกิจ โดยเน้นหลักการจำแนกประเภทรัฐวิสาหกิจย่อมจะเป็นประโยชน์ในการให้ความเข้าใจในนโยบายของรัฐต่อรัฐวิสาหกิจได้ชัดเจนและตรงกับข้อเท็จจริงยิ่งขึ้น จึงเห็นควรที่จะให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ได้รับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจและปฏิบัติงานต่อไป

2. ส่วนแผนวิสาหกิจนั้น คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าแผนวิสาหกิจเป็นเครื่องมือในการบริหารงานทั่วไปของทั้งภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งในขณะนี้ก็ได้มีรัฐวิสาหกิจบางแห่งให้ความสนใจและใช้เป็นเครื่องมือปฏิบัติงานอยู่แล้ว คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ เห็นว่าเพื่อให้แผนวิสาหกิจเป็นเครื่องมือในการบริหารอย่างแท้จริง จึงควรเผยแพร่คู่มือและจัดการฝึกอบรมให้แพร่หลายต่อไป

11/11

อนึ่ง ข้อเสนอของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงรัฐวิสาหกิจที่ให้ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจรับทราบข้อเสนอของ สสช. นั้น ก็เป็นการเหมาะสมแล้ว ส่วนการควบคุมดูแล การบริหารงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจและการขยับเลือกรัฐวิสาหกิจนี้จะให้พิจารณาแยกต่างหาก และจะนำเสนอในภายหลัง

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการฯ จึงขอเสนอแนวทางดำเนินการเพื่อคณะรัฐมนตรี พิจารณาทดลอง

1. ให้กระทรวงเจ้าสังกัดรับทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงาน และแบ่งประเภทรัฐวิสาหกิจ โดยเน้นเรื่องการจำแนกประเภทและวางนโยบายของรัฐวิสาหกิจ แต่ละประเภท เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายดำเนินงาน และเป็นหลักในการวินิจฉัย บัญชาของรัฐวิสาหกิจในโอกาสต่อไป โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.1 รัฐวิสาหกิจประเภทที่หารายได้ให้รัฐ จะต้องหารายได้ให้รัฐตามที่รัฐกำหนด และมีมาตรการในการควบคุมราคาและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือบริการ

1.2 รัฐวิสาหกิจประเภทที่เป็นสาธารณูปโภคสาธารณูปการ จะต้องจัดให้มี บริการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

1.3 รัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐ จะต้องสนองนโยบายพิเศษและวัตถุประสงค์ของรัฐ โดยรัฐควรสนับสนุนด้านการเงินเท่าที่จำเป็น และไม่ควรได้รับสิทธิพิเศษใด ๆ

1.4 รัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เดิมเพื่อความมั่นคง ของประเทศ ควรบริหารงานให้สามารถเลี้ยงตนเองได้ และเมื่อหมดความจำเป็นก็ควรขอสถาบัน ขยายกิจการ หรือพิจารณาขยับเลือกหรือให้เอกชนเช่า หรือร่วมดำเนินงานและไม่ควรได้รับสิทธิ พิเศษใด ๆ

1.5 รัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งขึ้นหรือได้มาด้วยเหตุผลอื่น รัฐไม่ควรลงทุน ขยายงาน และควรพิจารณาขยับเลือก จำหน่าย ให้เช่า หรือให้เอกชนร่วมดำเนินงานในระยะเวลา ที่เหมาะสม และไม่ควรได้รับสิทธิพิเศษใด ๆ

2. ให้กระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาส่งสารให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามขั้นตอนให้มีการจัดทำแผนวิสาหกิจ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานตามแนวทาง ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงรัฐวิสาหกิจเสนอ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผล ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ทั้งนี้ให้ขอความร่วมมือจากคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงรัฐวิสาหกิจ ของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ในการจัดทำคู่มือ รวมทั้งให้ คำแนะนำและฝึกอบรมด้วย